

DE MEMOIRES VAN PIERRE QUAEGEBEUR (1)

Pierre Quaegebeur

Vooraf
n.v.d.r. de memoires van neef Richard
Quaegebeur verschenen in dit tijdschrift
onder de titels "Gebonden jeugd" van 1998,
jg. 10, nr. 1 t.e.m. 1999, jg. 11, nr. 1 en
"Aan wal" 2000, jg. 12, nr. 3 t.e.m. 2002,
jg. 14, nr. 1. In deze bijdragen vindt de le-
zer ook heel wat verwijzingen naar de fami-
lie Quaegebeur in Brussel en Oostende.

Wij ... werden in goede banen geleid door
twee vrouwelijke surveillantten:
mademoiselle Dardenne, een geschminkte
dertiger met een autoritaire allure,
zweepende boezem en een stel denderende
benen op hoge hakken. De oudsten onder
ons, 17- à 18-jarigen, liepen hoog op met
zozegde driftbuien maar verder dan geile
blikken en overroepen masturbaties kwam
het niet.

Oostende 1939

Aan boord van den "Angèle" (vlnr):
Ernest, Rachel, vader Quaegebeur,
Arthur en in hurkzit **Pierre**,
de auteur van deze artikelenreeks.

Deel 1 - Mei 1940

Op tien mei 1940 viel het Duitse leger
België, Luxemburg en Nederland binnen.
Ik was toen pensionair in het internaat voor
schipperskinderen – alleen jongens ui-
teraard – in Laken en ik liep school in de
gemeenteschool van Laken. Alle pensio-
nairs gingen naar de school van hun keuze.
Tijdens de weekends werd er gezwommen
of werden er lange wandelingen gemaakt in
Brussel en omgeving. Als schipperskind
kon je zomaar niet aan boord gaan tijdens
weekends of korte vakantieperioden, zoals
het halfrimestrieel verlof.

De directeur, monsieur Gauthier, was een
gedistingeerde Fransman, die bijgestaan
werd door een secretaris, een lelijk ambe-
tant ventje, en twee onderhoudsmannen in
blauwe overall.

De tweede dame: mademoiselle
Vandenbrouck was heel actief en gemoti-
veerd als surveillante, ze was een deftig
meisje zonder de minste charme.

De broer van mijn vader, Arthur of nonkel
Thuur, baatte in Brussel, rue de l'échelle
près du théâtre flamand, een viswinkel uit.
Soms kwam hij mij halen op zaterdag en
telkens hij aan kwam gereden, kromp ik
ineen.

De rechthoekige speelplaats liep evenwijdig
met de straat en was er van gescheiden door
een mooi hek van smeedijzer. Nonkel
Thuur verplaatste zich met een zware fiets
met van voren een dubbel buizenstel waar-
op een monster van een bagagedrager ge-
monteerd was. Daarop lag een bruine ka-
toenbaal. Hij droeg laarzen, een lange spier-
witte kiel en een pet.

Van zohaast hij voor de afsluiting verscheen, weerklonk een geroep van jewelste: "Hé kwoagebuur ... oewen visboer is er!" Toen ik bovenop het bagagerek zat, ineengekrompen als een nobody en nonkel Thuur het stel op gang trok, begonnen ze als gekken te joelen, een ware calvarieberg! Eenmaal thuis in de viswinkel in de Ladderstraat kon ik spelen met kozijn Richard in de grote speelkamer; met zijn ouders sprak hij Oostends en met mij Brussels zoals een echte Ket. We gingen nogal eens naar een film in de patronage, vooral als het ging over de kibo's (cowboys) en de keindeins (indianen). Op zondagavond bracht mijn enkele jaren oudere nicht, Rachel, mij terug naar het internaat ... "E schoan maske" werd er toen gemompeld op de speelplaats. Dagelijks zagen wij wederopgeroepen Belgische soldaten (rappellés) in kolonnen van drie marcheren, Mausergeweer aan de bretel, patroontassen, ransel met deken, gamel en drinkbus, helm en kaki-uitrusting ... er werd niet gezongen.

De pensionairs, vooral de ouderen tussen 15 en 18 jaar, hielden er hallucinante verhalen over de moderne oorlogsvoering op na en vooral wat er ons te wachten stond, mochten de Duitsers de Maginotlijn doorbreken. Bij het naar school gaan vanuit het internaat liepen we al eens binnen in de snoepwinkel (ze waren alom tegenwoordig) en als we nog zakgeld over hadden, kochten we vooral chocoladerepen "Jacques", eigenlijk alleen omdat er kleurprentjes met tekst en uitleg inzaten over de Engelse, Franse en Duitse oorlogsbodems, luchtwapens en pantsers. Een intense ruilactiviteit was het gevolg. De verzamelaars kenden de oorlogsschepen Nelson, Hood, Bismarck, Tirpitz; de vliegtuigen Spitfire, Hurricane, de Messerschmidt, Dornier en de pantsers Bren Carrier, Mathilda, Panzer III en Panzer IV.

Op de radio was "J'attendrai" van Line Renaud DE schlager. "I'm going to dry my washing on the Siegfried Line" was ook "in" maar daar waren de Engelsen nog niet aan toe.

Op 10 mei vielen de eerste Duitse bommen en was de Luftwaffe meteen baas in de

lucht. De schrik zat er bij de bevolking direct in en een grote exodus trok zich op gang. Opeens stond ons ma daar zoals altijd, volgens juffrouw Van den Broeck, sportief uitgedost, bruine hoed, rok en schoenen, vest in pied de poule. Ze was vergezeld van een 14-jarig schippersmeisje dat ze al was gaan ophalen in een meisjespensionaat. Ze kwam per taxi vanuit Rotterdam naar Brussel. Mijn vader, met mijn zus aan boord, was ondertussen met den "Angèle" vanuit Rotterdam richting Antwerpen aan het varen. De afspraak was bij Thuur in de Rue de l'échelle. 's Nachts telefoneerde mijn vader dat we 's anderen-daags naar Antwerpen moesten komen. Het kostte heel wat moeite en veel geld om een taxi te vinden die ons naar Antwerpen wilde brengen. 't Was 'opeens' oorlog en de schrik zat erin. Alles werd schromelijk overdreven en de woekerprijzen zwierden de pan uit. "Broekschijters" zei ons ma. Enkele feiten op een rijtje.

Holland was na drie dagen onder de voet gelopen. Koningin Wilhelmina vluchtte naar Londen; Prinses Juliana en Prins Bernhard brachten de Nederlandse goudvoorraad met de kruiser "De zeven provinciën" naar Canada. De Nederlandse militairen gaven zich over, ze werden door de Duitsers zo naar huis gestuurd, "geen" krijgsgevangenen dus. Een zoethoudertje. Het Belgische verhaal volgt later.

De directeur van het pensionaat droeg het uniform van reserveofficier van "La marine nationale Française". "Je suis rappelé sous les armes", zei hij bij het afscheid. Ik was heel erg onder de indruk.

Ter aanvulling. Tijdens de oorlog heeft de versnellingsloze werkmansfiets van nonkel Thuur regelmatig dienst gedaan als voertuig voor de aanvoer van verse vis of haring vanuit Oostende naar de viswinkel in Brussel. De man trapte die afstand heen leeg en terug met 50 kg vis en soms moest hij zijn vehikel bergop duwen tussen Aalst en Brussel.

"Il faut le faire", maar in oorlogstijd moest je wel doordrijven!

(wordt vervolgd)